

in sklenoli mir v Adrianopolju, lani pred Carigradom in letos v Carigradu samem. To kaže, da bodo Rusi vsled takega naravnega in zgodovinskega razvoja pri opetnem boju s Turkom vzeli Carigrad pa tudi v njem ostali!

Gospodarske stvari.

Kako mora mali posestnik ravnati, ako si hoče s pridom žrebeta vzrejati?

M. V prvi dobi življenja raste žrebe največ. Prirastek na velikosti od dneva rojstva do dopolnjenega prvega leta znaša poprek 40—45 centimetrov včasih po 50 centimetrov in še več. Žrebe raste toraj v prvem letu večidel več ko pa v celem drugem času svoje rasti. Z rastjo na višavo stoji rast v širokost, globokost in kostno krepost v neločljivi zvezi. Reja in hrana ne deluje samo na rast žrebetovo na viš, ampak tudi na širjavo, globočino in kostno krepost v prvem letu njegove starosti bolj nego v vseh sledečih letih. Obilna hrana pospešuje toraj rast in razvitek, pičila hrana in stradanje ovira pa oboje. Ker pa žrebe v poznejših letih vsega vkup toliko ne raste ko v prvem, se po pičili hrani ali kakih boleznih v prvem letu provzročena zamuda v rasti v poznejših letih tudi po najobilnejši hrani ne da popraviti. Žrebe, ki je v prvem letu bodi si kakorkoli v rasti zaostalo in oslabelo, ostane slabček svoje žive dni. Kdor toraj žrebeta vzreja, mora od dneva rojstva do dopolnjenega prvega leta vso pozornost in vso skrb na žrebeta obračati, da se po obilni in krepki hrani njihova rast in razvitek na vsako stran prav krepko pospešuje. V tem času ne smejo nikdar kterečkoli pomankanja trpeti. Tudi je treba gledati na to, da so mlada živinčeta vedno zdrava, kajti stradanje in bolehavost provzročuje prestanek v rasti in razvijanju. Najbolj gotovo se doseže namen, ako se žrebeta kolikor mogoče zgodaj privadijo poleg maternega mleka tudi druge krepke hrane vzivati. Posebno važno, da rekel bi, neobhodno potrebno je to pri kobilah, ki nimajo dosti mleka, da bi dojenčeka zadostivno prerediti. Od slabo doječe kobile se bode težko kdaj velik in močen konj vzredil. To se zamore le zgoditi od dobro mlečnatih kobil. Najlaglje se žrebeta druge hrane privadijo, ako se starim kobilam materam jasli tako nizke napravijo, da tudi žrebe lahko v nje seči zamore. Pri tako nizkih jaslih se postavljajo žrebeta kmalo zraven kobile in začno, če tudi sprva le bolj igraje, z materjo jesti. Najboljše je žrebetu s prva nekoliko zdrobljenega ovsa v posebnih jaslicah položiti. Ko so žrebeta zdrobljen oves nekoliko dni zaporedoma zobala, potem se prestopi lahko k nedrobljenemu ovsu. Če žrebe samo v hlevu ostaja, med tem ko mati dela, polaga se mu vsakokrat toliko ovsa, kolikor ga povzivati more. Pri kobilah, ki pa imajo prepičlo mleka, pa sam oves ni zádosti, da pomanj-

kanje mleka nadomesti. Treba je misliti toraj na nadomestjenje tega pomanjkanja. Skušalo se je pogostokrat žrebeta slabo mlečnatih kobil s kravjim mlekom, ki se pa je nekoliko z vodo stanšalo, napajati. Ali žrebeta le redkokdaj kravjemleko pijejo. Vsakako je treba veliko truda in skrbi, vselej pa veliko časa, predno se živinčeta kravjemu mleku privadijo. Nasprotni pa vsako žrebe kuhan ječmenov gris s frišno podojenim kravjim mlekom v mlačnem stanu rado in brž je. Ta sok iz ječmenovega grisa pomešan s kravjim mlekom je po okusu kobiljemu mleku toliko podoben, da ga žrebeta že zgodaj in rada jedo tako, da ti žrebeta slabo doječih kobil pri tem soku ravno tako lepo rastejo kakor žrebeta najboljših dojk. Tak ječmenov sok je pa po okoliščinah tudi pri takih žebetih dober, katerih matere obilno dojijo. S tako postransko hrano se žrebeta 1. prej navadijo materno mleko pogrešati, kedar matere doma ni, 2. se taka postranske hrane privajena živinčeta bolj lahko odstavijo, kar ni vsakokrat brez škode za žrebeta mogoče. (Konec prih.)

Za seme ruskega lanu, prav dobro, je poizvedela štajerska kmetijska družba. Kdor ga hoče od nje dobiti po 20 kr. kilo, naj se takoj oglasi pri tajništvu in naj naznani, kolikor želi. Napis se napravi: Kanzlei der löbl. steirischen Landwirthschafts-Gesellschaft, Schmidgasse N. 25. Graz.

Slavija, zavarovalna banka je spremenila svoja pravila, ki zavarovancem ne bodo tako ugodna kakor dosedanja če res obveljajo. To ni želeli, uže gledé lastne koristi tega slovanskega, do sedaj srečno napredujočega podjetja!

Zitna cena se je na Dunaju pa tudi drugod nekoliko poboljšala, to pa gotovo vsled tega, ker človeška kuga vse rusko kupčijo moti, zadržava in brani.

Sejmovi na Štajerskem. 17. februarja Buče, Podglad, 19. febr. Pišeece, G. Polkava, 20. febr. Gradec (Lagergasse) Šoštanj, 22. febr. Teharje, ov. Filip v Verečah, sv. Vid pri Lipuici.

Sejmovi na Koroškem. 24. febr. Kotariče, Paternijon, Trebnje; 26. febr. G. Drauberg.

Dopisi.

Od slovenske ogerske meje. (Pomagjarenje ogerskih Slovanov). Magjar ne bi rad trpel druge narodnosti v svojej državi, nego edino le svojo. V tej reči je podoben Nemcem in nemškutarjem, ki bi radi vse urade, vse šole in vse ljudstvo sploh ponemčili. Ali Magjari bodo slovanske nasprotnike pri nas še prekosile, t. j. izbrali si bodo še hujših sredstev, nego naši nemški osrečevalci narodov. Pri nas se skuša nemščino v ljudske šole le še na lep način vpeljati ter le rahlo ponemčevati. Naši ponemčevalci se nekako še „omikano“ obnašajo, kakor se ravno

spodobiti „kulturonosecem“. Ali Magjar pravi: ti moraš biti Magjar ember“. Zato hočejo v Budapešti skleniti postavo, po katerej se mora vsak ljudski učitelj magjarščine naučiti, in tudi v njej v šoli predavati. A s tem mislijo Magjari svojo šolstvo povzdigniti? O ne, tega ne mislijo, za napredek šolstva, za izobraženje nemagjarskih narodov jim tudi mar nij. Pač pa za svoj jezik, katerega naj bi se vsak ogerski državljani naučil, da bi se potem lahko vsi Ogrji tudi Magžare zvali; kajti zdaj je v 15 milijonih Ogrov le slabih komaj 5 milij. Magjarov. Ali malo verjetno je, da bode se jim posrečilo svoj namen doseči. Magjarščina nima te moči v sebi, je pretrda, da bi se omilila drugim narodom. Rajše bosta učitelj in učenec šoli hrbet obrnila, nego se dala po nepotrebnem mučiti. Vsaj imamo takov izgled v naši okolici. Izvrstni učitelj g. M. v Belotincih je dolgo dolgo služil Magjarom, a naposled se je le naveličal — in zapustil jih, ter se rajše na slovensko Štajersko preselil. Predlog, ki se je državnemu zboru v Pešti predložil, namerava upeljati v vsa ogerska pripravnišča magjarščino in sicer v tolikih urah, da bo zadostovalo za popolno učenje. V 3 letih se mora potem vsak kandidat do dobra v tem „državnem jeziku“ izuriti, kajti drugače ne more biti kot učitelj nikjer nastavljen. Učitelji, ki že služijo, pa se morajo v 6 letih tega jezika naučiti. (Dvomim, kajti na Prekmurškem služijo nekateri uže 2.— in 3. krat po 6 let, pa ga še ne znajo.) Morali bi tudi potem izpit iz tega jezika dostati. Oproščeni utegnejo biti od te naloge le taki učitelji, ki so čez 50 let stari. V šolah, kjer se ta jezik do zdaj še nij učil, treba bode koj z njim pričeti, ako bode le učitelj jezika zmožen. Torej dan danes bosta Avstrijo le 2 jezika osrečevala pri nas nemščina, na Ogorskem magjarščina. Kedar se bosta le ta 2 jezika v naši državi govorila, nastopila bode „zlata doba“, takrat bode vsega zadosti, denarja, blaga in kruha. Morebiti potlej še delati več ne bo treba. Verjetno je; kajti mnogo velikih in učenih mož v Avstriji ne skrbijo za nič druga, nego za učenje teh jezikov!

Iz Ptuj. (Vinski sejem). Lanjsko jesen osnovalo se je v Ptujju neko društvo z nameroj: najti potov in načinov, po katerih bi se imela pošteno vkup spravljena južno-štajerska vina lahko in po dobri ceni prodavati. Na ta namen dalo je razglasiti da bo se 18. 19. in 20. tega meseca v Ptujju mnogvrstnih vin na poskušavanje davalo in izpostavilo. Ker se je ta reč na vse strani razglasila, bode se one dni v Ptujju bržčas mnogo vinskih kupcev sešlo. Kdor tedaj ima po redu in nepopačeno vino, pa ne kako zlahabodro ali židovsko čmigo, naj pride takrat v Ptuj in naj za poskušnjo kake piute seboj prinese; morebiti se mu nameri najti — dobrega kupca. Ptujčani imajo sami mnogo vinogradov in radovedni smo, bodo li oni drugim dober zgled dali in samo pravično in čisto vino ponujali; kajti med njimi je že pretežno precej takih, ki počimljejo s tem

zlahatnim božjim darom razne vragolije, in vsled tega, kakor vaši Mariborčani, poštenim vinogradnikom ceno kvarijo. — Kakor se je omenilo vinski sejem bo 18. 19. in 20. febr. ter sta g. M. Kaiser in g. Ivan Wegschaidler razposlala oklic in vabilo, ki se glasi. „Vabijo se vsi vinski posestniki, kateri želijo svoja vina prodati, da oddajo 16. in 17. februarja pri gosp. Iv. Wegschaidlerju, v cerkveni ulici št. 78. svoja vina na pokus, kakor svedoči sledeči načrt: 1. Sprejemala se bodo edino le čista, nepokvarjena, štajerska naravna (narurna) vina na pokus. 2. P. T. prodajavci naj oddajo vino na pokus vsake sorte 2 polni stekleniči, kateri morate biti dobro zamašeni in zapečatani z oglasilnim listom, na katerem je letina, gora, količina vina in cena zapisana, kakor tudi lastnik podpisan. Od teh steklenic ostane jedna za pokušajo in druga, ki je zapečatena od prodajavca, ostane založena, ter ima vsak razstavitelj 10 kr. za vsako steklenico položiti. 3. Vse dogovore zaradi preprodaje in pogoje zalaganja sklene kupec s prodajavcem osebno. Želimo podvzetju prav srečnega uspeha, od g. dopisnika od blagovoljnega poročila!

Od sv. Petra pod sv. goro. (Častno srenjčanstvo) je srenjski odbor v seji 26. januarja t. l. enoglasno podelil č. g. kaplanu Janezu Lenartu, da s tem pripozna iskreno Jihevo skrb za šolo in za čast božjo, v kojem težavnem poslu se ta gospod posebno odlikujejo, pa tudi, da še s tem izjavi svojo hvaležnost, ker so srenjo obvarovali škode 1200 fl., katero je njej hotel prizadeti sovražnik, ki se je potem maščevati hotel nad samim čestitim gospodom! V imenu srenjskega odbora Jože Črncl, župan.

Iz Šmarije pri Celju. (Zločinstvo). Zvečer 5. t. m. prideta 2 potnika — potepuha, — eden usnjarskega, drugi čevljarskega rokodelstva pomočnik, blizu trga k dobremu kmetu po domače Pahovec, tudi Alič, za prenočevanje prosit. Kakor že večkrat tako sprejme tudi sedaj potnika pod svojo streho; postreže, prinese slame v hišo za posteljo, tudi odejo je dodal. Navadno je gospodar po noči v hlevu pri živini svojo posteljo imel, da se nebi tukaj kakšna nesreča pripetila; žena je pa s svojo sestro, ki je mutasta in gluha, v hiši spala. Otrok in druge družine nimata. — Po noči vse mirno počiva, zjutraj ob štirih se potnika vzbudita in se delata, kakor bi se njima naprej mudilo. Gospodar prižge luč, potnika se začneta opravljati; med tem prosita gospodarja, da bi njima vode za umivat donesel. Postrežljivi mož gre v lojpo po vode; ko se pa nazaj vrne in z eno nogo v izbo stopi, ga eden teh potnikov — hudodelnikov — z ojstrim kamenom po glavi lopne, da je bilo groza, — drugi ga pa s sekiro po glavi kresa, da se mu iskre utrinjajo in krv curkoma ulije! Sedaj ga na tla vržeta, po glavi in rebrab bijeta in tolčeta, s cunjami usta mašita in ga davita, da je bilo groza in strah. — Žena zasliši

jok in stok svojega moža, vstane, hiti iz hleva in upije: „za božjo voljo! kaj delate z mojim možem! Hudodelnika zaslišita glas vpijoče žene zvonaj na dvoru, — hitro popustita na pol mirtvega moža, dirjata za ženo, njo zgrabita, s sekiro in s roglatim kladvom po glavi bijeta in tolčeta, da sta njej glavo razbila, in se možgani prikazali. Omamljeni mož se toliko zavé, da gre in hišna vrata zasloni in zaklene. Po storjenem hudodelstvu pridirjeta razbojnika nazaj, da bi še moža zatolkla, pa k sreči v hišo ne moreta, ki je bila dobro zaprta; ali po tolovajski začneta tretji, kamenje lučati in profiti, ako se njima več ne odpre, tako bosta hišo podkurila! — Gospodar se je tresel in upil, skobacal na dilje, in je izpod svisel na ves glas upil: „Ravberji — tolovaji — so tukaj; kjer je kateri božji človek, naj hiti na pomoč! Med tem se podata strahovita razbojnika v beg. Na vse strani so šli žandarji in truma ljudi za njima, pa ni duba ne sluha. Žena je drugo jutro ob 6. uri po strašnih mukah umrla, mož pa v smrtnih ranah stoka; — on je preveden s sv. zakramentom, žena se pa ni več zavedla, in se je njej samo poslednje olje podeliti zamoglo. — Bog nas varuj pred tako strahovito kugo ljudi: Vi pa, lenuhi in potepuhi, bežite od tod, zakaj zanaprej vas nobeden več tukaj prenočiti ne more!

Od sv. Lovrenca v Slov. goricah. (Naše nar. gospod. društvo) imelo je koncem pretečenega leta volitev novega odbora. Pri tej priložnosti so čestiti in velezaslužni naš g. župnik, ki se društvo ustanovili in je 7 let izvrstno in uspešno vodili, želje izrekli, naj bi vsaj za eno leto kdo drug prevzel posel predsedništva. Čeravno neradi smo želji vendar ustregli. Izvoljeni bili so g. Koser, predsednik, č. g. Sinko, blagajnik, g. Šijanec, tajnik, gg. Petek, Repič, Jož. Vojsk, odborniki. — Naj tukaj še omenim veselja, katero je lani na Štefanovo napravilo farno predstojništvo drobnim šolskim otročičem, namreč v kapeli krasen „Bethlehem“. (Nemci pravijo: Christbaum ali Weinachtsbaum, t. j. Božično drevo). Otroci so od lepo okinčanega „Bethlehema“ dobili razen mnogovrstnih manjših reči, nekateri tudi obleko, drugi šolske knjige. Bog plati vsem!

Iz Pohorja nad slov. Bistrico. (Cerkev sv. Martina) se slobodno prištevata najvišje nad morjem visoko na gorah pozidanim farnim hišam božjim. Daleko po Dravskem polju in čez Slovenske gorice dolji v Ogersko in Hrvatsko gleda bela cerkva in stolp sv. Martina. Na solčni strani je steni vzdignjen starodavni spomenik iz rimskih časov, ki nam predstavlja popolnem jednake podobe, kakor glasoviti kamen (Pranger) na velikem trgu v Ptujem mestu, namreč Orfeja, pevca greškega ali traškega, ki je s svojim milim petjem divje zverine k sebi privabil in jih ukrotil. Orfej je slovita podoba Odrešnika sveta, Jezusa Kristusa, ki po svojem evangelju vabi vse narode k sebi, da jim ukroti njihove pogubne strasti ter jih pridobi raj-

skemu miru, nebeškemu veselju! Znani naš velezaslužni zgodovinar, Ponikviški župnik, č. g. Davorin Trstenjak dali so podobe posneti in priobčiti v letopisu Matice slov. l. 1870. Okoli cerkve je pokopališče in na njem dokaj spomenikov, iz Pohorskega marmorja izsekanih, ki se blizu tam lomi, v št. Martinskej pa tudi Framskej fari. Med pokojniki, ki ondi pričakujejo sodnega dne in vselega vstajenja, je tudi č. g. Anton Bizjak, nekdanji župnik št. Martinske fare. Blagi mož je nekoliko tisoč goldinarjev sporočil, da bi se z obrestmi farmanom priskočilo na pomoč, kedar bi jih kaka nesreča zadela p. toča, mráz itd. Žali Bog, da pokojnik temu primerne spomenika nima in napis je celó: nemšk! Kedar bodo spomenik popravljali, je pač želeti, da mu privoščijo slovenskih besed v hvaležen spomin!

Iz Celja. (Veselica v naši čitalnici) 3. febr. se je vršila točno po načitu objavljenem v 5. št. „Slov. Gosp.“ Imeli smo prijeten večer; počastilo nas je tudi ljubih gostov od blizu in daleč. V svojem slavnostnem govoru je g. Slanec opisoval srečno lego slovenske zemlje pa nesrečno, tlačeno ljudstvo, ki je tukaj prebivalo, dokler se mu ni zasvetla svitla zarija: revni frančiškanski menih Valentin Vodnik. Ta mož jame ljudstvo dramiti, narod slovenski se zaveda svojih pravic in zdaj se čuti že močnega ter se krepko bojuje s mogočnima svojima sosedoma: s Nemcem in Lahom. Čitalnični pevci peli so sploh vrlo dobro, nekatere pesmi morali so ponavljati; hvala njim, osobito tudi njihovemu izrjenemu pevovodji g. V. Krušiču. Razveselila nas je sinoči posebno tudi gospodična Pertoldova, ki je tako izvrstno deklamovala: Junakovo smrt, pa si tudi s svojim samospevom: Želje, pridobila zaslužene hvale. Spominjali ste se nas tudi ptujška in mozirska čitalnica s brzojavnimi čestitkami k naši Vodnikovej slovesnosti. Vse je bilo zadovoljno s slovesnostjo, a ne tako tudi s postrežbo! 15. febr. napravi čitalnica ples s kotiljonom, pustni pondeljek pa maskerado.

Iz Velenja. (Pusta izobesili) so; prav čudne oprave je. Narodne barve nijma čisto nobene, marveč nekaka nemška smešnost se na njem vidi po okusu zapadnih Hrvatov, t. j. kraj je hrvaški, barve pa nemške. Ne vem kaj s tem prav za prav izpostavljaivec misli — ne mislim Bog ne daj! da hoče s tem tukajšnje Slovence smešiti. — Naj pa že kaj pomeni ali ne, take izmišljije na deželi in posebno tukaj v naši dolini so naravnost rečeno ne majheno pohujšanje mladini! Š-me, pustne larve itd. to ne sodi za kmeta, kruha, kruha in dobrih lepih zgledov mu dajte!

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Grof Taaffe bil je od cesarja pozvan, naj bi prevzel in sestavil novo „usta-